

**Michał Gawlikowski, Maria
Krogulska, Grzegorz
Majcherek, Marek Barański**

Palmyra. Obóz Dioklecjana

Informator Archeologiczny : badania 22, 167

1988

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

SYRIA

PALMYRA

Polska Stacja Archeologii Śródziemnomorskiej w Kairze

Badania były prowadzone przez miesiąc w składzie: prof. dr hab. Michał Gawlikowski - kierownik, dr Maria Krogulska, mgr Grzegorz Mejcherek - archeologowie, mgr inż. arch. Marek Barański - architekt oraz studenci p. p. Joanna Groszkowska, Stanisław Kowalski i Paweł Odrobiński. 30 sezon badań od 30.07 do 26.09.1988 roku.

W opisywanym sezonie ekspedycja rozpoczęła badania wykopaliskowe na terenie nowej koncepcji, która obejmuje trzy bloki zabudowy mieszkalnej leżące na północ od Wielkiej Kolumnady na odcinku między Tetrapiylonem a Świątynią Grobową.

Badania koncentrowały się w sektorze wschodnim. Odsłonięto północne i zachodnie skrzydło dużej budowli mieszkalnej, każde z portykiem o głębokości 4m. Sondaż, wykonany w jednym z pomieszczeń, wykazał, że fundamenty tej budowli ustawiono wprost na litej skale, a materiał z tego sondażu pozwala datować jej powstanie na ok. 150 r. n.e. W niektórych pomieszczeniach stwierdzono również obecność warstwy wczesnoislamskiej, datowanej kufickim graffiti na jednej z podłóg na ok. VIII w. n.e. W tym okresie dokonano w opisywanej budowli wiele przeróbek: m. in. duże pomieszczenia podzielono na mniejsze zaś cały dom na kilka niezależnych mieszkań. Z tego okresu pochodzą liczne fragmenty sfilukowej dekoracji ścian i sufitów, znajduwane w zawalisku.

W sektorze centralnym, gdzie ukształtowanie terenu (wzgórki ruin o wys. 5 m.) zapowiadało obecność dużej budowli, wykonano tylko dwa sondáže. Dzięki nim stwierdzono, że są to ruiny dużej budowli apsydalnej typu bazyliki. Została ona wybudowana w okresie Antoninów a w epoce chrześcijańskiej służyła jako kościół.

W obozie Dioklecjana prowadzono tylko prace konserwatorskie i zabezpieczające.

Badania będą kontynuowane.

PALMYRA Obóz Dioklecjana

Polska Stacja Archeologii Śródziemnomorskiej w Kairze

Badania były prowadzone przez miesiąc w składzie: prof. dr hab. Michał Gawlikowski (kierownik), dr Maria Krogulska, mgr Grzegorz Majcherek - archeolodzy, mgr inż. arch. Marek Barański - architekt. 29 sezon badań od 06.08. do 28.09.1987r.

Badania miały na celu przesledzenie przebiegu akweduktu przechodzącego pod Obozem Dioklecjana. Został on już wcześniej odsłonięty w trakcie wykopalisk polskich w principalach Obozu Dioklecjana oraz przez A.Bounniego i N.Salibiego pod Wielką Kolumnadą. Otworzono wykop w północnej części Kolumnady Poprzecznej, w rejonie gdzie sklepy dochodzą do murów obozu.

Odsłonięto pomieszczenie ostatniego sklepu (kwadrat o boku ok. 5 m z drzwiami otwierającymi się w stronę świątyni Allat) oraz kolejną bramę do Obozu Dioklecjana. Miała ona zaledwie 1,9 m szerokości i znajdowała się w narożniku, utworzonym przez wzmiankowany wyżej sklep świątyni grobową bez numeru. Na samym dnie wykopu znaleziono pozostałości kamiennego rury kanalizacyjnej, przechodzącej pod niezachowanym progiem bramy. Rura ta została uszkodzona jeszcze w starożytności i została naprawiona przy pomocy rur ceramicznych. Nachylenie znalezionych rur wskazuje na przepływ wody od wnętrza terenu ku miastu. Bezpośrednio nad tą konstrukcją zostały znalezione kolejne dwa ciągły rur ceramicznych, ułożone jeden nad drugim w odległości ok. 20 cm. W okresie późniejszym brama nie służyła już do oddzielania obozu od miasta, o czym świadczy obecność otwartego kanału (zachowały się kamienne obmurowania wysokości 50 cm), prowadzącego w stronę północnej dzielnicy miasta. Dzięki monecie znalezionej w wykopisku tego kanału można go datować na VIII w. n.e.

Uzupełniony został plan Obozu Dioklecjana - przebadano sondażami dziedziniec przy budynku horreum oraz budynek koszarowy, przytykający do akweduktu.

Prace wykopaliskowe na terenie Obozu Dioklecjana zostały w zasadzie zakończone. Od przyszłego sezonu ekspedycja będzie prowadziła badania na nowym terenie, obejmującym trzy kwartały dzielnicy mieszkalnej na północ od Wielkiej Kolumnady.